

В. В. Узунов,
к. е. н., доцент, ректор, Університет економіки та управління

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІННОВАЦІЙНО-ВІДТВОРЮВАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ

V. Uzunov,
Ph.D., Associate Professor, Rector, University of Economics and Management

BASES OF FORMING OF MECHANISM OF STATE ADMINISTRATION BY DEVELOPMENT OF
INNOVATIVE AND REPRODUCTION REGIONS' POTENTIAL

Систематизовано основні елементи формування механізму державного управління розвитком інноваційно-відтворювального потенціалу регіонів з метою вдосконалення його комплексного розвитку.

The basic elements of forming of mechanism of state administration are systematized by development of innovative and reproduction regions' potential with the purpose of perfection of its complex development.

Ключові слова: інновації, інноваційний процес, інноваційно-відтворювальний потенціал, національна економіка, інноваційний потенціал, механізм державного управління, регіон.

Key words: innovations, innovative process, innovative and reproduction potential, national economy, innovative potential, mechanism of state administration, region.

ВСТУП

У сучасних умовах функціонування ринкової економіки особливої актуальності набувають питання регіонального розвитку, що пов'язані з необхідністю забезпечення кожним регіоном держави належного рівня використання та перспектив нарощення інноваційно-відтворювального потенціалу. Розвиток інноваційно-відтворювального потенціалу регіону ще не є предметом державного управління, що вимагає, у свою чергу, вирішення проблеми, яка є надзвичайно актуальною. Відсутність комплексного підходу до формування та реалізації механізму державного управління розвитком інноваційно-відтворювального потенціалу регіонів призводить до неефективного його використання, появи диспропорцій у структурі економіки регіону, зниження рівня людського розвитку тощо. Формування механізму державного управління розвитком інноваційно-відтворювального потенціалу регіонів має стати важливим пріоритетом державної регіональної політики. Це зумовлює необхідність наукового вивчення питань, пов'язаних із формуванням механізму становлення інноваційно-відтворювального потенціалу регіонів держави на основі існуючих фундаментальних досліджень.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Метою статті є визначення основних елементів механізму державного управління розвитком інноваційно-

відтворювального потенціалу регіонів з метою вдосконалення його комплексного розвитку. Дослідження побудовано на системному підході, а також сукупності методів, які забезпечують реалізацію такого підходу, а саме: аналізу, синтезу та логічного узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Складність процесу формування механізмів державного управління інноваційним розвитком на регіональному рівні обумовлена неоднозначністю підходів як до суті самих інновацій, так і до обґрунтування методології дослідження інноваційно-відтворювального потенціалу, що обумовлює необхідність визначення співвідношення понять інновація, потенціал, інноваційний процес з позиції державного управління, а також визначення суті інноваційно-відтворювального потенціалу в контексті стійкого соціально-економічного розвитку національної економіки.

Існуючі у рамках наукового знання теоретико-методологічні підходи до визначення суті інноваційно-відтворювального потенціалу нерозривно пов'язані з інтерпретаційними моделями, що розкривають соціальну природу і особливості інновацій. У рамках першого підходу — "процесного" — інновації визначаються як процес (зміни), який охоплює усю сукупність видів діяльності від досліджень до впровадження [1, с. 38]. Другий підхід, який умовно можна назвати "дієвим", у рамках якого інновації роз-

глядаються крізь призму результату інноваційної діяльності, увага акцентується на системних змінах, пов'язаних з оновленням, заміною одних елементів іншими, або доповненням системи новими елементами (Ю.Н. Правик, І.В. Жудова) [2, с. 10].

Можна також виділити підхід, орієнтований на концепцію лідерства, який отримав досить широке поширення. У рамках цього підходу суть і природа інновацій розкривається в контексті підвищення конкурентоспроможності, крізь призму лідерства на ринку.

За визначенням Й. Шумпетера, інновація є впровадженням нових технологій, нових продуктів, нових форм організації, до інновацій зводяться усі "обурюючі" економічні зміни в контексті підприємницької діяльності, яка є новою науково-організаційною комбінацією виробничих чинників, мотивованою підприємницьким духом. У рамках цього підходу увага акцентується на використанні нових технологічних можливостей, застосування яких, наприклад, призводить до зміни рішення про обсяг виробництва і, відповідно, змінює співвідношення "праця — капітал", що виражається в зміні виробничої функції [3, с. 56].

У той же час, необхідно підкреслити вузькість цього підходу, оскільки ідентифікація інновацій тільки за ресурсозберігаючою ознакою є досить обмеженою, адже звичайна реорганізація може бути ресурсозберігаючою, але при цьому не є інновацією.

У рамках технологічного підходу інновація розглядається як універсальний метод, як специфічний набір інструментів забезпечення оптимального технологічного процесу за допомогою планованої управлінської дії. Крім того, увага акцентується на інноваційній діяльності як особливій соціальній практиці, як системі дій соціальних суб'єктів. У даному контексті інноваційна діяльність розглядається як комплекс заходів зі створення, придбання, освоєння і поширення абсолютно нових або вдосконалених видів продукції, послуг, технологій, методів організації виробництва і управління, таким чином, дослідницький акцент зміщується на цілеспрямовану організаційну дію [4, с. 145].

У рамках підходу, орієнтованого на результат, інновації розглядаються саме як підсумок впровадження нововведення з метою зміни об'єкту управління, отримання різного роду ефектів (економічного, соціального, науково-технічного, екологічного) [2, с. 8].

Інновація є певним набором інформації, що містить інноваційну ідею (інновація як різновид інформації і в цьому сенсі як передбачуване нововведення); інноваційна ідея, що матеріалізується, пройшла через процес ухвалення відповідного рішення (інновація як процес її освоєння, впровадження, або нововведення, що реалізовується) і отриманий результат, або впроваджене нововведення. При цьому необхідно підкреслити тісний взаємозв'язок різних видів інновацій, тобто інновації можна віднести до будь-якого аспекту діяльності, спрямувати на отримання нових або поліпшених видів продукції, на послуги, на соціальні, процесні або технологічні зміни; на формування нових або поліпшених систем.

Креативність, як ключова характеристика інновації, досить часто виступає в дослідженнях маркіруючим параметром, інновації не можуть створюватися і впроваджуватися в ході рутинних процесів, а вимагають певного креативного прориву. Тому, розкриття суті інноваційно-відтворювального потенціалу безпосередньо пов'язане з визначенням концептуальних основ, принципів і механізмів стійкого соціально-економічного розвитку, орієнтованих не лише на виявлення, але і на ефективне ви-

користання прихованого потенціалу соціально-економічних систем.

Для розкриття суті інновацій важливу роль грає системний підхід, який дозволяє сформувати комплексне бачення змін процесів на регіональному рівні як соціально-економічної системи, співвіднести стійкість і мінливість, можливості управління і самоорганізації. У зв'язку з цим важливим видається визначення взаємозв'язку та взаємовпливу системи з середовищем, яке оточує її, визначення її здатності розробляти механізми, що забезпечують його самоорганізацію.

У дослідженнях інноваційних процесів все більше увага акцентується на інформаційно-комунікативній природі інновацій, поширення інновації є інформаційно-комунікативним процесом, форма і соціальна ефективність якого залежать від якості комунікаційних каналів, особливостей сприйняття інформації суб'єктами інноваційної діяльності, їх здатності до практичного використання цієї інформації.

Один з важливих чинників поширення будь-якої інновації полягає в її взаємодії з відповідним соціально-економічним контентом. При цьому, в кінцевому значенні "інновація" означає зміну звичного способу та образу життя, внесення змін у закінчений порядок, більш високій рівень невизначеності і ризику, творчості.

Аналіз різних теоретико-методологічних підходів до дослідження інновацій, дозволяє зробити висновок про те, що суть цього феномену необхідно розглядати як в динамічному, так і в статичному аспектах з позиції системного та процесного підходів на основі синтезу методології.

Також необхідно акцентувати увагу на специфіці стимулювання інноваційних процесів, яке припускає формування і розвиток системи відносин між широким колом інституціональних утворень, які ініціюють і підтримують, з одного боку, інноваційну активність суб'єктів, які реалізують інноваційні процеси, з другого боку — інноваційну сприйнятливість населення як споживача результатів цих процесів.

Дослідження проблем інноваційного розвитку регіону як відкритої соціально-економічної системи нерозривно пов'язано з вектором соціально-економічних змін, визначенням напрямів, що детермінують збереження цілісності і стійкість розвитку національної економіки як соціально-економічної системи. Стійкість соціально-економічного розвитку пов'язана з якістю людського капіталу, інноваційною культурою суб'єктів державного управління.

У зв'язку з цим, ключовим стає забезпечення динамічної рівноваги інноваційних процесів, знаходження оптимального балансу між тенденціями функціонування і зміни, забезпечення гнучкої рівноваги організаційної системи, обліку специфічних умов (організаційних, соціокультурних, економічних) інноваційного середовища, а також обліку комплексності і взаємозв'язку між усіма елементами інноваційного процесу. Відсутність чітких уявлень про можливості, способи і механізми державного управління інноваційним розвитком регіону кінець кінцем призводить до підвищення хаотичності і некерованості інноваційними процесами. Державне управління інноваційним процесом припускає активну участь суб'єкта змін, вибір (рішення), процедури його закріплення.

В умовах розвитку глобалізаційних процесів питання формування механізму становлення інноваційно-відтворювального потенціалу на регіональному рівні постає особливо актуальним. Адже тісна співпраця між науковими та науково-дослідними організаціями, підприємства-

ми, місцевими органами влади надає можливість активізувати генерування інновацій та підвищення конкурентоспроможності регіону.

Інноваційна політика регіону будується з урахуванням особливостей інноваційної моделі економічного розвитку, яка надає можливість позитивних структурних зрушень як в Україні, так і в її адміністративно-територіальних утвореннях. Але цим намаганням бракує системності, важливості та розробки цілісного комплексу взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих заходів щодо управління інноваційним потенціалом регіону.

Інноваційно-відтворювальний потенціал на регіональному рівні формується самими суб'єктами змін, які можуть бути представлені як конкретними індивідами, так і різними групами, що діють усвідомлено та цілеспрямовано або неусвідомлено, тобто не пов'язуючи свої дії з конкретними змінами. Векторність інноваційних процесів на регіональному рівні пов'язана зі зміною моделі економічної поведінки.

Соціально-економічний розвиток регіону є складним процесом, тому забезпечення стійкості розвитку неможливе без комплексної оцінки інноваційно-відтворювального потенціалу, обліку соціокультурних чинників та аналізу ризиків соціально-економічних змін, оскільки саме активність соціальних суб'єктів та їх залучення в інноваційні проекти характеризує реальні зміни на регіональному рівні.

Інноваційний розвиток регіону як відкритої системи пов'язаний з чітким визначенням вектору соціально-економічних змін, чинників, що детермінують збереження цілісності і стійкості, і нерозривно пов'язаний з якістю людського капіталу, інноваційною культурою. Стійкий соціально-економічний розвиток регіону є складним соціальним і комунікативним процесом, що розвивається як під впливом процесів самоорганізації, так і цілеспрямованого державного управління.

На сучасному етапі формування національної економіки велику значущість мають організаційні чинники економічного зростання — інтеграції, диференціації або диверсифікації виробництва, вдосконалення форм підприємств та об'єднань, механізму економічних взаємовідносин, реформування фінансової системи.

Оцінка інноваційно-відтворювального потенціалу є найважливішим елементом, що визначає стійкий соціально-економічний розвиток не лише окремих регіонів, але і усієї країни в цілому. У той же час, нові виклики контексту соціально-економічних перетворень, пов'язані з глобалізаційними процесами, трансформацією економічного простору під впливом інформаційної відкритості, вимагають вдосконалення теоретичних і методологічних основ регіонального розвитку, зміни моделей економічної поведінки.

Соціально-економічний розвиток регіону є складним нелінійним процесом, у зв'язку з цим забезпечення стійкості розвитку неможливе без комплексної оцінки наявного інноваційно-відтворювального потенціалу, його структуроутворюючих параметрів, без урахування соціокультурних детермінант та аналізу ризиків соціально-економічних змін.

В умовах зовнішнього контексту, що змінився, актуалізується потреба розробки моделі стійкого соціально-економічного розвитку регіону, ключовим елементом якого є комплексна оцінка інноваційно-відтворювального потенціалу. Феномен інноваційно-відтворювального потенціалу в контексті регіонального розвитку останнім часом є предметом пильного наукового інтересу, особливо у рамках соціально-економічних досліджень.

Проте існуючі концептуальні моделі, спрямовані на розкриття суті цього явища, носять суперечливий характер, не пов'язані з методологічним та соціально-технологічним забезпеченням, не дозволяють вийти на конструювання моделі стійкого соціально-економічного розвитку регіону, і фокусують увагу лише на окремих аспектах. З різних методологічних підходів робляться спроби визначити ключові елементи і структурні компоненти інноваційно-відтворювального потенціалу.

Деякі дослідники визначають структуру інноваційно-відтворювального потенціалу з позиції ресурсного підходу, розглядають елементи як ресурси основних секторів економічної макросистеми, тобто інноваційно-відтворювальний потенціал є кількістю економічних ресурсів, які в кожний конкретний момент суспільство може використати для свого розвитку [5, с. 20].

Ці ресурси розподіляються між трьома основними секторами (сегментами, напрямками) макросистеми: науково-технічним, освітнім, інвестиційним. У результаті цього розподілу формуються: науково-технічний потенціал (сегмент або комплекс), освітній потенціал (сегмент або комплекс), інвестиційний потенціал (сегмент або комплекс). Сукупність названих сегментів і формує інноваційно-відтворювальний потенціал макросистеми. З позиції цього підходу під інноваційно-відтворювальним потенціалом розуміється не уся кількість ресурсів, які суспільство бажає використати для свого перспективного розвитку, а тільки ту їх частину, яка може бути використана для збільшення обсягів або поліпшення якості кінцевого споживання.

Таким чином, можна зробити висновок, що різні підходи до визначення інноваційно-відтворювального потенціалу обумовлені різним розумінням як суті інновацій, так і потенціалу. Часто суть цього явища зводиться до того або іншого структурного компонента, наприклад, до науково-технічного потенціалу (інформація про результати науково-дослідних робіт, винаходів, проектно-конструкторських розробок, зразків нової техніки та продукції).

Як правило, у визначеннях інноваційно-відтворювального потенціалу розкривається лише одна або декілька сутнісних характеристик цього явища, що призводить до неоднозначності в розумінні суті інноваційного потенціалу і як результат — знижує значення цього феномену, утруднюючи вироблення практичних рекомендацій з ефективного використання потенціалу в контексті забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку регіону.

Необхідно виділити декілька моделей розвитку інноваційно-відтворювального потенціалу на регіональному рівні: структурна модель, пов'язана з розумінням окремих аспектів інноваційно-відтворювального потенціалу (науковий, інтелектуальний, творчий, науково-технічний); ресурсна модель, що характеризується повним отождоюванням інноваційно-відтворювального потенціалу з розумінням ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності; мотиваційно-суб'єктна, яка пов'язана з розглядом інноваційно-відтворювального потенціалу як сукупності можливостей, що забезпечують відтворення і реалізацію інновацій.

На наш погляд, жодна з представлених моделей не розкриває усієї складності і багатогранності інноваційно-відтворювального потенціалу. Саме тому актуалізується потреба розробки інтегрального підходу, який дозволяє на новому концептуальному рівні не лише осмислити суть і природу інноваційно-відтворювального потенціалу, але і підвищити його роль в соціально-технологічному аспекті, надавши цьому поняттю інструментальність з точки зору забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку регіону.

Рис. 1. Модель інноваційно-відтворювального потенціалу: структурні складові

Сучасні дослідження соціально-економічних процесів свідчать про те, що інновації виступають джерелом стійкого соціально-економічного розвитку при певному рівні інноваційної активності. У зв'язку з цим сутнісний зміст інноваційно-відтворювального потенціалу необхідно розглядати за допомогою наступних структурних складових (рис. 1).

У дослідженнях розвитку соціально-економічного розвитку регіонів України особлива увага традиційно приділяється фінансовій складовій інноваційно-відтворювального потенціалу, сукупністю джерел і запасів фінансових можливостей, які є в наявності і можуть бути використані для реалізації конкретних цілей регіонального розвитку. Безумовно, що фінансові ресурси зумовлюють здатність соціально-економічної системи брати участь в створенні матеріальних благ і наданні послуг, які пов'язані з фінансовою стійкістю.

В той же час, необхідно відмітити неоднозначну роль цього ресурсу, оскільки фінансова обмеженість може сприяти пошуку оптимальнішого шляху і стимулювати інноваційний прорив, з іншого боку — може виступати серйозним бар'єром реалізації інноваційно-відтворювального потенціалу.

На наш погляд, ключовою компонентою інноваційно-відтворювального потенціалу є людський капітал, що виступає головною рушійною силою інноваційних процесів. Саме якість людського капіталу, кінець кінцем, зумовлює не лише ресурсну складову інноваційно-відтворювального потенціалу, але і внутрішню і особливо результативну складові.

Необхідно акцентувати увагу і на внутрішній складовій, що забезпечує ефективність функціонування усіх структурних елементів інноваційного управління, а також методи і способи управління інноваційними процесами в регіоні. Ця складова характеризується наявністю інституціональних суб'єктів, сталих формалізованих форм і каналів їх взаємодії, якістю інформаційно-комунікативних зв'язків, що забезпечують узгодженість внутрішньої організації і забезпечують зворотний зв'язок в інноваційному процесі.

Результативна складова є фіксованим відображенням рівня реалізації наявних можливостей (у вигляді нової якості, отриманої в ході здійснення інноваційного процесу), що характеризується параметрами кількісної і якісної зміни, забезпечує можливості виведення на новий якісний рівень як самого інноваційно-відтворювального потенціалу, так і регіону як складної соціально-економічної системи в цілому.

Впровадження інновацій завжди пов'язане з істотними витратами, вимагає людських, матеріальних і фінансових ресурсів, але в той же час саме по собі наявність ресурсів не означає автоматичного переходу до інноваційного розвитку, до реалізації інноваційних напрямів. Важлива не просто наявність векторів розвитку, але і створення умов і стимулів для їх реалізації в контексті стійкого соціально-економічного розвитку.

У зв'язку з цим принциповою стає інноваційна активність органів державної влади, що має суб'єктивний вимір інноваційно-відтворювального потенціалу регіонального розвитку, детермінуючу готовність і сприйнятливості системи змін,

рівень прийняття інноваційних рішень.

Дослідження у сфері державного управління соціально-економічними процесами підтверджують той факт, що інновації є джерелом стійкого соціально-економічного розвитку тільки за умови досягнення певного рівня інноваційної активності, за умови сформованої інноваційно-орієнтованої мети розвитку, інституціональних умов для розвитку інноваційної діяльності.

Тому оцінка інноваційно-відтворювального потенціалу нерозривно пов'язана з визначенням соціальних і культурних детермінант, що впливають на стійкість соціально-економічного розвитку регіону при різних варіантах зовнішнього впливу. При цьому важливі системний і процесний підходи, які розглядають складну систему взаємозалежності соціальних, економічних і культурних процесів, що об'єднуються в цілісну ресурсну і результативну складову інноваційної діяльності і що дозволяють акцентувати увагу не стільки на кількісних, скільки на якісних змінах регіональної соціально-економічної системи.

Розробка науково-обгрунтованої моделі інноваційно-відтворювального потенціалу в контексті стійкого соціально-економічного розвитку є першочерговою потребою практики. Тісний взаємозв'язок складових інноваційно-відтворювального потенціалу визначає необхідність оцінки їх співвідношення в управлінській практиці, оскільки дозволяє скоригувати управлінську дію і підвищити ефективність державного управління в цілому.

Залежно від позиції векторів інноваційно-відтворювальної діяльності можна виділити декілька моделей. Пасивна або реактивна модель характеризується тим, що орієнтована спрямованістю лише на формування потенцій або проявляється в ситуативній реакції на виклик, не має яскраво вираженої цільової спрямованості. Для такої моделі не властиве довгострокове прогнозування і планування, діагностика інноваційно-відтворювального потенціалу, ґрунтується переважно на формальних статистичних показниках соціально-економічного розвитку регіону. Ця модель спостерігається у більшості регіонів України і полягає в перенесенні акценту на контроль негативних тенденцій, що орієнтується на миттєве вирішення проблем, обумовлених причинами і ситуацією розвитку кризи.

Проактивна модель полягає в тому, що істотно розширюється горизонт планування, припускає не лише прогноз, але і набір соціально-технологічних способів впливу на соціально-економічну ситуацію в стратегічній перс-

пективі. Модель спрямована на підвищення інноваційної активності відповідно до пріоритетів регіонального розвитку, припускає цілеспрямований вплив, що засновується, передусім, на оцінці якісних характеристик інноваційно-відтворювального потенціалу, складної системи взаємообв'язків та взаємовпливу його компонентів, у першу чергу, людського капіталу.

Ця модель характеризується високим рівнем відкритості, діалоговим характером взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності, що дозволяє своєчасно здійснювати попереджувачі і коригуючі заходи відносно нових викликів зовнішнього середовища, істотно знижувати ризики соціально-економічного розвитку. У рамках цієї моделі забезпечується органічне поєднання ресурсної, внутрішньої і результативної складових інноваційно-відтворювального потенціалу. Також необхідно відмітити, що створення умов для розвитку інноваційно-відтворювального потенціалу регіону та отримання результату можливе як у рамках однієї, так і іншої моделі (рис. 2).

У державному управлінні домінують імітаційні схеми управління інноваційними процесами, реалізується модель "наздоганяючого" розвитку, при якому інноваційно-відтворювальний потенціал регіону розуміється як здатність до сприйняття нових ідей та імітації нововведень. У таких умовах інноваційний процес втрачає соціальну основу, базу, що не лише не сприяє використанню інноваційно-відтворювального потенціалу, але і створює реальні загрози його розвитку.

Ефективна організація інноваційного процесу забезпечує оптимальне використання інноваційно-відтворювального потенціалу. Стійкий соціально-економічний розвиток країни нерозривно пов'язаний з інноваційною активністю, зміною ролі і значення знань, з конструюванням нових напрямів розвитку. У зв'язку з цим розвиток інноваційно-відтворювального потенціалу можливий тільки в органічному зв'язку з розвитком його складових — людським, соціальним досвідом, кваліфікацією, технологією, тільки в цьому випадку він розглядається як рушійна сила стійкого інноваційного розвитку регіону.

Для забезпечення динаміки розвитку інноваційно-відтворювального потенціалу регіонів України та підвищення результативності впровадження інновацій потрібні оцінка і моніторинг інноваційно-відтворювального потенціалу з подальшим коригуванням пріоритетів соціально-економічного розвитку і забезпеченням дифузії інновацій на регіональному рівні в контексті реалізації відкритої проактивної політики, що органічно поєднує елементи управління та самоорганізації.

Інноваційно-відтворювальний потенціал регіонального розвитку нерозривно пов'язаний з ресурсами, нереалізованими можливостями людського капіталу, інноваційною культурою і сформованістю інфраструктури секторів національної економіки.

ВИСНОВКИ

Інноваційно-відтворювальний потенціал характеризує комплекс кількісних та якісних характеристик стійкого соціально-економічного розвитку регіону, і як само-

Рис. 2. Інноваційно-відтворювальний потенціал регіону: пасивна та проактивна модель

стійний об'єкт дослідження, і як складова частина інноваційного розвитку країни в цілому. Розвиток інноваційно-відтворювального потенціалу регіону включає формування механізмів державного управління у взаємозв'язку і взаємозалежності з управлінням інноваційними процесами. Тому актуалізується потреба розробки державної політики розвитку інноваційно-відтворювального потенціалу регіону в поєднанні з комплексним соціально-економічним розвитком, з урахуванням динаміки соціальних та економічних процесів на регіональному рівні.

Нині ефективність державного управління розвитком інноваційно-відтворювального потенціалу у багатьох регіонах України безпосередньо пов'язана з недостатнім дослідженням методологічних підходів до оцінки інноваційно-відтворювального потенціалу, спостерігається диспропорція між наявністю інноваційно-відтворювальних можливостей і затребуваністю потенціалу у регіональній практиці.

Модернізаційний прорив в соціально-економічному розвитку України безпосередньо пов'язаний зі створенням бази механізмів державного управління розвитком інноваційно-відтворювального потенціалу регіонів.

Література:

1. Буняк Н.М. Інноваційний потенціал регіону: сутність та методика оцінки / Н.М. Буняк // Економіка та держава. — 2011. — № 11. — С. 38—40.
2. Правик Ю.Н. Конкурентоспособность технологических инноваций на мировом рынке высоких технологий: теоретический аспект / Ю.Н. Правик, И.В. Жудова // Проблемы науки. — 2013. — № 3. — С. 8—17.
3. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития / Й.А. Шумпетер. — М.: Директмедиа Паблишинг, 2008. — 401 с.
4. Рудь Н.Т. Інноваційний потенціал регіону: нові підходи до оцінки / Н.Т. Рудь // Регіональна економіка. — 2011. — № 4. — С. 140—150.
5. Самойліков О.Ю. Перспективи розвитку державно-приватного партнерства як механізму підвищення науково-технічного та інноваційного потенціалу в Україні / О.Ю. Самойліков // Проблемы науки. — 2013. — № 2. — С. 18—24.

Стаття надійшла до редакції 16.07.2013 р.